ŻURAWSKA PIOTROWSKI

Sankcja Kredytu Darmowego

Zagadnienia materialnoprawne i procesowe

KOMPLETNY PRZEWODNIK DLA PEŁNOMOCNIKÓW

r.pr. Adam Piotrowski

Kancelaria Radców Prawnych Żurawska Piotrowski i Wspólnicy sp.k.

www.ktzr.pl

a.piotrowski@ktzr.pl

Tel. 513 081 639

LinkedIn

Gdańsk 2026 r.

Spis treści

E-book składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza część (rozdziały I–VI) poświęcona jest analizie instytucji sankcji kredytu darmowego — jej przesłankom, skutkom oraz najczęstszym naruszeniom identyfikowanym w orzecznictwie. Druga część (rozdziały VII–XIV) stanowi praktyczny przewodnik procesowy, obejmujący kwestie od struktury pozwu po narzędzia wspomagające pracę pełnomocnika.

01

Część I: Instytucja SKD

Oświadczenie SKD, skutki, termin, roszczenie o zapłatę

02

Część II: Powództwa i zabezpieczenie

Powództwo o ustalenie, o zapłatę, WPS, wniosek o zabezpieczenie

03

Część III: Aspekty procesowe

Dowody, właściwość, opłaty, struktura pozwu

04

Część IV: Narzędzia i AI

Kalkulatory, OCR, sztuczna inteligencja, wzory dokumentów

05

Część V: Orzecznictwo

Kluczowe wyroki według kategorii naruszeń UKK

CZĘŚĆ I

Instytucja Sankcji Kredytu Darmowego

Analiza prawna oświadczenia o skorzystaniu z SKD — charakter prawny, warunki formalne, termin i skutki dla stosunku zobowiązaniowego między kredytobiorcą a kredytodawcą.

I. Oświadczenie SKD — warunek konieczny pozwu

Oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego stanowi **jednostronne uprawnienie prawno-kształtujące** o charakterze materialnoprawnym. Jest to warunek sine qua non wszczęcia jakiegokolwiek postępowania sądowego w sprawie SKD — bez skutecznego złożenia oświadczenia nie istnieje roszczenie, które mogłoby być dochodzone przed sądem.

Oświadczenie to wywołuje skutki prawne z mocy samego prawa, bez konieczności uzyskiwania potwierdzenia ze strony kredytodawcy czy orzeczenia sądowego. Złożenie oświadczenia przekształca stosunek zobowiązaniowy wynikający z umowy kredytu — od momentu jego skutecznego doręczenia kredytodawcy, konsument zobowiązany jest jedynie do zwrotu samego kapitału kredytu, bez odsetek i innych kosztów.

Charakter prawny

Jednostronne oświadczenie materialnoprawne o charakterze prawno-kształtującym

Pełnomocnik

Może złożyć pełnomocnik legitymujący się pełnomocnictwem materialnoprawnym

Termin

Rok od dnia wykonania umowy kredytu konsumenckiego

Wymóg posiadania przez pełnomocnika odrębnego pełnomocnictwa materialnoprawnego jest kwestią niezwykle istotną z praktycznego punktu widzenia. Standardowe pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje umocowania do składania oświadczeń materialnoprawnych — dlatego pełnomocnik powinien zadbać o uzyskanie odpowiedniego pełnomocnictwa jeszcze przed złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z SKD.

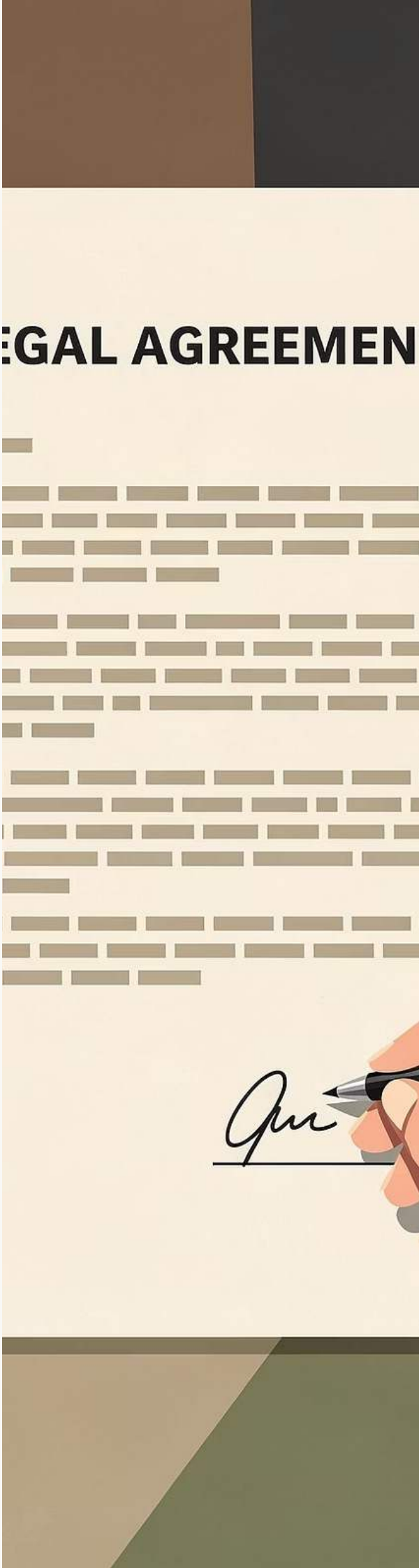

Termin złożenia oświadczenia SKD

Termin na złożenie oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego wynosi **rok od dnia wykonania umowy**. Prawidłowe ustalenie momentu „wykonania umowy" ma zatem kluczowe znaczenie dla oceny, czy oświadczenie zostało złożone w terminie.

> *W typowych przypadkach umowę o kredyt konsumencki uznaje się za wykonaną w dniu, w którym konsument spłacił ostatnią należność z tytułu tej umowy na rzecz kredytodawcy. (*Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 1 lipca 2019 r., V ACa 118/18 LEX nr 2706625)

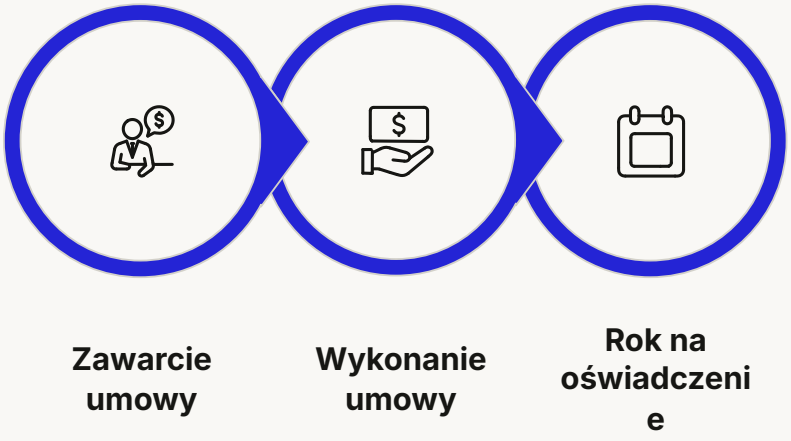

Umowa kredytu jest umową dwustronną zobowiązującą (Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z 24.01.2025 r. sygn.I C 1937/24) — w związku z czym **wykonanie następuje w chwili realizacji zobowiązań przez obydwie strony stosunku**. Oznacza to, że nawet po spłacie wszystkich rat przez konsumenta, umowa może nie być jeszcze „wykonana" w rozumieniu przepisu, jeżeli kredytodawca nie wypełnił wszystkich swoich zobowiązań (np. zwrot nadpłaty, wydanie zaświadczenia o spłacie).

Spłata kredytu

Rok od dnia spłaty ostatniej raty kredytu — najczęstsza sytuacja w praktyce

Wypowiedzenie umowy

Rok od dnia innej czynności skutkującej wykonaniem umowy (np. wypowiedzenie)

II. Skutki oświadczenia SKD

Skuteczne złożenie oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego wywołuje podwójny skutek prawny — działa zarówno **wstecznie** (ex tunc, od dnia podpisania umowy), jak i **na przyszłość** (ex nunc) (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 1 lipca 2019 r., V ACa 118/18 (LEX nr 2706625)), jeżeli kredyt jest nadal spłacany. W praktyce oznacza to istotną zmianę warunków zobowiązania kredytowego.

Skutek wsteczny

Od dnia podpisania umowy — konsument zobowiązany wyłącznie do zwrotu kapitału

Skutek na przyszłość

Przyszłe raty obejmują wyłącznie spłatę kapitału bez odsetek i kosztów

Kluczowa zasada: Po skutecznym złożeniu oświadczenia SKD konsument zobowiązany jest do spłaty wyłącznie „kredytu bez odsetek i innych kosztów", czyli samego kapitału.

Przykład praktyczny — kredyt spłacany

Aby zobrazować mechanizm działania sankcji kredytu darmowego, poniżej przedstawiono modelowy przykład kredytu konsumenckiego, którego spłata jest w toku w momencie złożenia oświadczenia SKD.

10 000 zł	100	2 000 zł
Kwota kredytu	**Liczba rat**	**Koszty kredytowane**
Całkowita kwota wypłacona „na rękę"	Okres spłaty kredytu	Prowizje i inne opłaty

Data zawarcia umowy: 01.01.2023

Skutek złożenia oświadczenia SKD

Przed SKD

Raty obejmujące kapitał + odsetki + kredytowane koszty (prowizja, ubezpieczenie)

Rata pierwotna: znacząco wyższa niż 100 zł

Po SKD

100 rat po **100 zł** każda — wyłącznie kapitał

Rata SKD = 10 000 zł ÷ 100 rat = **100 zł**

Jeżeli dotychczas klient spłacił 32 raty, to w skutek skorzystania z SKD suma należnych rat wynosi jedynie **3 200 zł** (32 × 100 zł). Nadwyżka ponad tę kwotę stanowi nadpłatę podlegającą zwrotowi na rzecz konsumenta.

Wskazówka praktyczna: W oświadczeniu SKD można zawrzeć wezwanie do zapłaty, co pozwala jednocześnie ustalić termin wymagalności roszczenia i rozpocząć bieg odsetek za opóźnienie.

III. Roszczenie o zapłatę w sprawie SKD

Skuteczne skorzystanie z sankcji kredytu darmowego powoduje, że **odpada podstawa prawna** dla zapłaty na rzecz kredytodawcy kwot przewyższających kapitał podzielony na liczbę rat kredytu. Wszelkie nadpłacone kwoty stanowią świadczenie nienależne i podlegają zwrotowi na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 i nast. k.c.).

Obliczenie roszczenia

1 **Kwota należna kredytodawcy**

Liczba rat dotychczasowo spłaconych × rata SKD = kwota należna kredytodawcy

2 **Roszczenie SKD**

Suma wszystkich dokonanych spłat – kwota rat należnych kredytodawcy = roszczenie do zwrotu

Σ spłat

Suma wpłaconych rat

Wszystkie dotychczasowe wpłaty konsumenta

÷ kapitał

Kwota należna

Liczba rat × rata SKD (sam kapitał)

= nadpłata

Roszczenie SKD

Kwota do zwrotu — świadczenie nienależne (art. 405 k.c.)

Roszczenie to jest oparte o przepisy o **bezpodstawnym wzbogaceniu** (art. 405 k.c.) — w wyniku zastosowania SKD kredytodawca pobrał nienależne mu świadczenia (odsetki, prowizje, inne koszty), a konsument został odpowiednio zubożony.

Problem praktyczny — rozliczenie spłat

W praktyce procesowej pojawia się istotny problem dotyczący sposobu obliczenia roszczenia: **czy należy dochodzić zwrotu wszelkich wpłaconych odsetek i innych kosztów, czy też należy uwzględniać, ile kredytodawca powinien uzyskać w dotychczasowym okresie spłat?**

Podejście teoretyczne

Brak wprost podstawy prawnej dla „zarachowania" części spłat na poczet raty należnej SKD. Konsekwentnie, każda wpłata ponad ratę SKD stanowi nadpłatę podlegającą zwrotowi.

Podejście praktyczne

Nieuwzględnienie zarachowania może narażać klienta na konsekwencje finansowe, w tym odsetki ustawowe za opóźnienie. Jest to nadal **problem rozwojowy** w orzecznictwie.

Wymagalność roszczenia

1	**Zasada ogólna** **7 dni** od dnia doręczenia wezwania do zapłaty
2	**Ustawa o Rzeczniku** **30 dni** jeżeli powołujemy się na ustawę o Rzeczniku Finansowym

W przypadku **kredytów spłaconych** sprawa jest prostsza — dochodzimy wówczas sumy wszystkich wpłaconych kwot przewyższających kapitał kredytu.

CZĘŚĆ II

Żądania pozwu i wniosek o z zabezpieczenie

Praktyczne aspekty formułowania roszczeń procesowych — od powództwa o zapłatę, przez powództwo o ustalenie, po wniosek o zabezpieczenie i kwestie WPS.

IV. Powództwo o ustalenie

Powództwo o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c. ma zastosowanie **wyłącznie w przypadku kredytów nadal spłacanych**, gdzie konsument posiada interes prawny w uzyskaniu orzeczenia deklaratoryjnego potwierdzającego skutki złożonego oświadczenia SKD.

Interes prawny — przesłanki

Niepewność co do przyszłych rat

Brak jasności co do wysokości i liczby przyszłych zobowiązań kredytowych po złożeniu oświadczenia SKD

Dane w BIK i rejestrach

Wpisy w Biurze Informacji Kredytowej i innych rejestrach wymagające korekty w następstwie skutecznego SKD

Brak prawomocności rozszerzonej

Wyrok uwzględniający powództwo o zapłatę nie rozstrzyga wiążąco o przyszłych ratach kredytu

Treść powództwa o ustalenie

Nie istnieje jedynie „słuszna" forma powództwa o ustalenie w sprawie SKD. Pełnomocnik dysponuje znaczną swobodą w kształtowaniu treści żądania, pod warunkiem zachowania precyzji w identyfikacji umowy i parametrów spłaty. Propozycja:

> „O ustalenie, że X w związku ze złożonym dnia Y przez Z skutecznego oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego odnośnie umowy [...] kredyt podlega spłacie w ratach XY (liczba) w wysokości XZ każda od dnia podpisania umowy do dnia całkowitej spłaty kredytu."

Alternatywna, uproszczona wersja:

> „Że umowa [...] objęta jest sankcją kredytu darmowego, w związku z czym podlega spłacie [...]"

Najważniejsze elementy

Identyfikacja umowy	Parametry spłaty	Oświadczenie SKD
Numer, data zawarcia, pełne dane stron	Liczba rat i wysokość raty SKD	Data złożenia i dowód doręczenia

Korzyści z powództwa o ustalenie

Dlaczego warto?

Powództwo o ustalenie w sprawie SKD pełni dwie kluczowe funkcje procesowe i gwarancyjne dla klienta.

- **Zabezpieczenie** — możliwość złożenia wniosku o zabezpieczenie roszczenia
- **Pewność prawna** — klient uzyskuje wiążące orzeczenie co do skutków SKD i przyszłych zobowiązań

Powództwo ewentualne

W ramach strategii procesowej warto rozważyć zgłoszenie powództwa ewentualnego — **o ustalenie abuzywności poszczególnych postanowień umowy**. Daje to dodatkową „linię obrony" na wypadek, gdyby sąd nie podzielił argumentacji dotyczącej SKD.

Kumulacja roszczeń (o zapłatę i ustalenie) jest dopuszczalna na podstawie art. 21 k.p.c.

V. Wartość przedmiotu sporu

Prawidłowe ustalenie wartości przedmiotu sporu (WPS) ma istotne konsekwencje procesowe — determinuje właściwość rzeczową sądu, wysokość opłaty sądowej oraz stawkę wynagrodzenia pełnomocnika. W sprawach SKD kwestia ta nie jest jednolicie rozstrzygana w praktyce.

Powództwo o zapłatę

W przypadku powództwa o zapłatę WPS ustala się na **ogólnych zasadach** — jest to kwota dochodzonego roszczenia pieniężnego (suma nadpłaconych rat).

Powództwo o ustalenie

Znacznie bardziej problematyczne jest ustalenie WPS dla powództwa o ustalenie. **Nie ma jednolitej koncepcji** w orzecznictwie i praktyce. Możliwe opcje to:

Wartość umowy (kapitał)

Z kredytowanymi kosztami czy bez? Kwestia sporna

Pozostałe raty SKD

Wartość pozostałych do spłaty rat obliczonych wg stawki SKD

Art. 22 k.p.c.

Rata SKD × 12 miesięcy — świadczenie powtarzające się

Uwaga praktyczna: Nie ma jednolitej praktyki sądowej w tym zakresie. Rekomendowane jest przyjęcie koncepcji najkorzystniejszej procesowo dla klienta, z odpowiednim uzasadnieniem w pozwie.

VI. Powództwo o ukształtowanie

Powództwo o ukształtowanie **nie ma raczej zastosowania** w standardowych sprawach SKD. Wynika to z samej konstrukcji sankcji kredytu darmowego — oświadczenie o skorzystaniu z SKD ma charakter prawno-kształtujący i wywołuje skutki prawne z mocy samego prawa, bez potrzeby ingerencji sądu w stosunek prawny.

Powództwo o ukształtowanie może mieć zastosowanie ewentualnie w „nietypowych sytuacjach", gdzie zachodzi potrzeba szczególnej ingerencji sądu w stosunek prawny — np. w przypadku sporu co do zakresu przekształcenia zobowiązania. W praktyce jednak takie przypadki są niezwykle rzadkie.

VII. Wniosek o zabezpieczenie

Wniosek o zabezpieczenie stanowi jedno z najskuteczniejszych narzędzi procesowych w sprawach SKD dotyczących **kredytów nadal spłacanych**. Jego celem jest zabezpieczenie roszczenia o ustalenie na czas trwania postępowania sądowego.

1 Zakres zastosowania

Wyłącznie w sprawach, gdzie kredyt jest wciąż spłacany — zabezpieczenie roszczenia o ustalenie skutków SKD

2 Uprawdopodobnienie roszczenia

Wymaga uprawdopodobnienia istnienia roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia

3 Korzyści dla klienta

Zmniejszenie raty kredytowej oraz uzyskanie wstępnego stanowiska sądu co do zasadności zarzutów

Postanowienie o zabezpieczeniu — przykład z praktyki

Poniżej przedstawiono treść prawomocnego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia w sprawie SKD, które stanowi doskonały przykład praktycznego zastosowania tej instytucji procesowej.

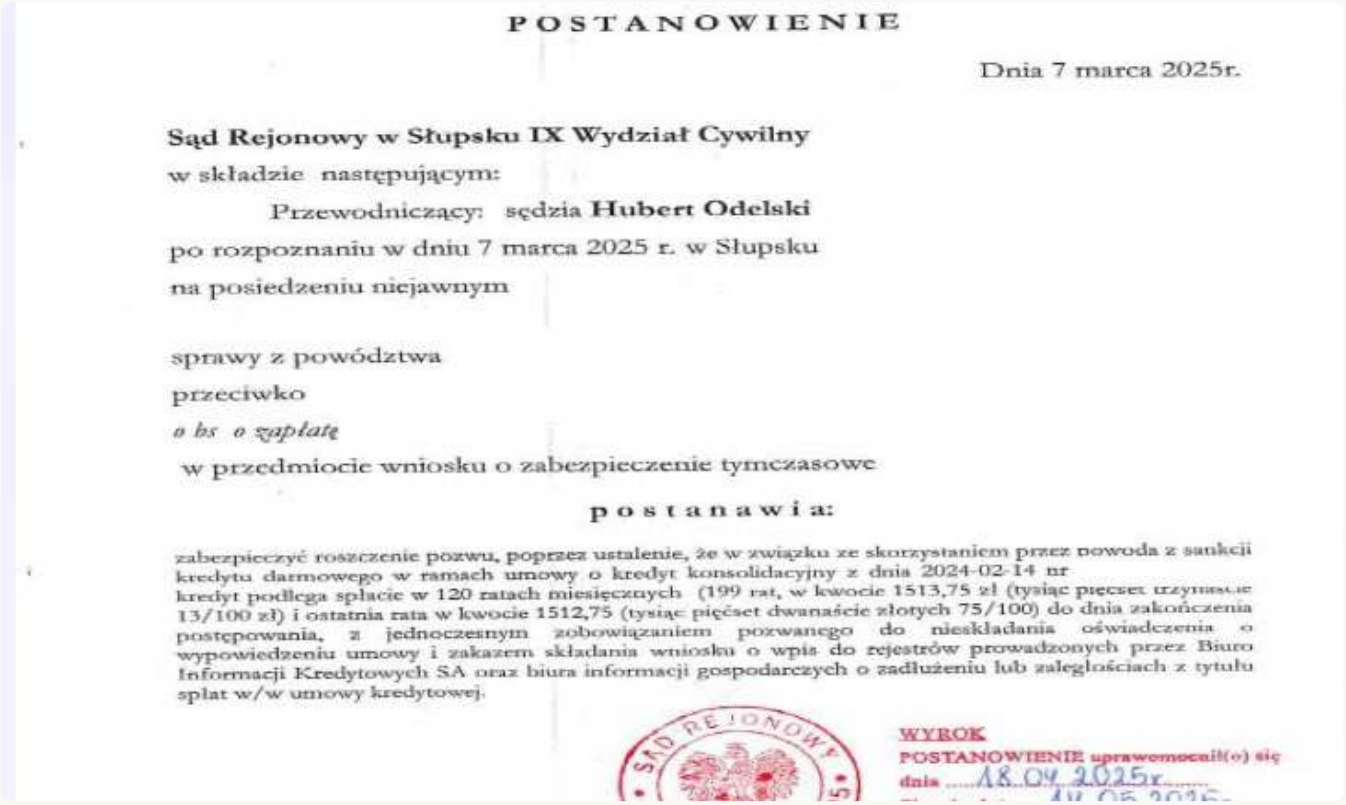

POSTANOWIENIE

Dnia 7 marca 2025r.

Sąd Rejonowy w Słupsku IX Wydział Cywilny
w składzie następującym:
Przewodniczący: sędzia **Hubert Odelski**
po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2025 r. w Słupsku
na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa
przeciwko
o bs o zapłatę
w przedmiocie wniosku o zabezpieczenie tymczasowe

p o s t a n a w i a:

zabezpieczyć roszczenie pozwu, poprzez ustalenie, że w związku ze skorzystaniem przez powoda z sankcji kredytu darmowego w ramach umowy o kredyt konsolidacyjny z dnia 2024-02-14 nr kredyt podlega spłacie w 120 ratach miesięcznych (199 rat, w kwocie 1513,75 zł (tysiąc pięćset trzynaście 13/100 zł) i ostatnia rata w kwocie 1512,75 (tysiąc pięćset dwanaście złotych 75/100) do dnia zakończenia postępowania, z jednoczesnym zobowiązaniem pozwanego do niesktadania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy i zakazem składania wniosku o wpis do rejestrów prowadzonych przez Biuro Informacji Kredytowych SA oraz biura informacji gospodarczych o zadłużeniu lub zaległościach z tytułu spłat w/w umowy kredytowej.

SĄD REJONOWY

WYROK
POSTANOWIENIE uprawomocnił(o) się
dnia 18.04.2025r.

Korzyści z wniosku o zabezpieczenie

Złożenie wniosku o zabezpieczenie — nawet w przypadku jego oddalenia — przynosi wymierne korzyści procesowe i informacyjne dla pełnomocnika i klienta.

Zmniejszenie raty

Natychmiastowa ulga finansowa dla konsumenta — spłata wyłącznie raty SKD do zakończenia postępowania

Stanowisko sądu

Uzyskanie wstępnej oceny zarzutów przez sąd — cenna informacja nawet w przypadku oddalenia wniosku

Ochrona przed wypowiedzeniem

Zabezpieczenie może obejmować zakaz wypowiadania umowy przez kredytodawcę

Ochrona w rejestrach

Zakaz wpisów o zaległościach do BIK i biur informacji gospodarczych

CZĘŚĆ III

Aspekty procesowe

Dowody, struktura pozwu, właściwość miejscowa, opłaty sądowe i inne kwestie proceduralne w sprawach sankcji kredytu darmowego.

VIII. Dowody z dokumentów w sprawach SKD

Postępowanie dowodowe w sprawach SKD opiera się przede wszystkim na dowodach z dokumentów. Prawidłowe skompletowanie materiału dowodowego przed wniesieniem pozwu jest kluczowe dla powodzenia sprawy.

1

Umowa kredytu

Podstawowy dokument określający warunki kredytowania, w tym kluczowe parametry podlegające ocenie pod kątem naruszeń UKK

2

Załączniki do umowy

Formularz informacyjny, regulaminy, tabele opłat i prowizji — kluczowe dla oceny obowiązków informacyjnych

3

Historia spłat (BIK)

Szczegółowy wykaz dokonanych wpłat pozwalający na precyzyjne obliczenie roszczenia

4

Wyliczenie roszczenia

Kalkulator SKD — o ile można go uznać za dokument w rozumieniu k.p.c.

5

Korespondencja

Reklamacja/wezwanie do zapłaty oraz odpowiedź na reklamację od kredytodawcy

6

Wniosek kredytowy

Najczęściej przedstawiany przez stronę przeciwną w toku postępowania

IX. Dowód z opinii biegłego

Dopuszczalność i celowość wnioskowania o powołanie biegłego zależy od przyjętej strategii procesowej oraz stopnia skomplikowania matematycznego sprawy. W wielu przypadkach prawidłowo przeprowadzone samodzielne wyliczenia są wystarczające, jednak w bardziej złożonych stanach faktycznych opinia biegłego może okazać się niezbędna.

Ustalenie parametrów kredytu

Biegły może pomóc przy weryfikacji CKK (Całkowity Koszt Kredytu), RRSO (Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania) oraz CKDZ (Całkowita Kwota Do Zapłaty) przy różnych założeniach obliczeniowych

Weryfikacja sumy spłat

W przypadku sporów co do prawidłowości wyliczeń strony powodowej — biegły dostarcza niezależną weryfikację arytmetyczną

Strategia procesowa

Decyzja o wnioskowaniu biegłego powinna być podejmowana w kontekście całościowej strategii — koszt opinii vs. wartość dowodowa

X. Dowody osobowe

Przesłuchanie strony (Powoda)

Dowód z przesłuchania powoda służy wykazaniu kluczowych okoliczności faktycznych:

- **Konsumencki charakter umowy** — potwierdzenie, że kredyt nie był zaciągany w związku z działalnością gospodarczą
- **Informacje przekazane przy zawarciu umowy** — jakie informacje faktycznie przekazał kredytodawca, a jakich zabrakło
- **Okoliczności zawarcia umowy** — sposób prezentacji oferty, czas na zapoznanie się z warunkami

Dowody ze świadków

W sprawach SKD dowody ze świadków **raczej nie występują** w praktyce. Ewentualnie może zostać przesłuchany pracownik pozwanego kredytodawcy — jednak taki wniosek dowodowy składa najczęściej strona przeciwna.

Z perspektywy powoda wnioskowanie o przesłuchanie świadków jest zazwyczaj zbędne, gdyż kluczowe okoliczności wynikają z dokumentów.

XI. Właściwość miejscowa i opłaty

Prawidłowe ustalenie właściwości miejscowej sądu oraz wysokości opłaty sądowej ma fundamentalne znaczenie już na etapie przygotowania pozwu. Zasady różnią się w zależności od tego, czy pozwanym jest bank, czy inny kredytodawca.

Kryterium	Banki	Inni kredytodawcy
Właściwość miejscowa	Art. 37² k.p.c. — właściwość szczególna	Właściwość ogólna lub art. 34 k.p.c. (miejsce zamieszkania powoda)
Opłata sądowa	Art. 13a u.k.s.c. — opłata obniżona	Zasady ogólne — opłata stosunkowa 5%
Uwagi	Korzystniejsze zasady dla konsumenta	Wyższe koszty wejścia do procesu

Struktura pozwu w sprawach SKD

Wniesienie pozwu w sprawie sankcji kredytu darmowego wymaga precyzyjnego ujęcia zarówno ogólnych elementów postępowania cywilnego, jak i specyficznych dla SKD kwestii prawnych i faktycznych. Poniżej przedstawiono kluczowe elementy, na które należy zwrócić szczególną uwagę.

1 Elementy formalne

Oznaczenie sądu, dane stron, WPS, żądanie, uzasadnienie, wnioski dowodowe, podpis, załączniki

2 Żądanie pozwu

Zasądzenie kwoty nadpłaconych rat z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty wymagalności

3 Uzasadnienie faktyczne

Chronologiczny opis: zawarcie umowy → naruszenia → oświadczenie SKD → wyliczenie nadpłaty → wezwanie do zapłaty

4 Uzasadnienie prawne

Art. 45 UKK, art. 405 k.c. (bezpodstawne wzbogacenie), art. 481 k.c. (odsetki za opóźnienie)

5 Wnioski dowodowe

Umowa z załącznikami, oświadczenie SKD, historia spłat, wezwanie do zapłaty, przesłuchanie powoda

Żądanie pozwu — wzór

Główne żądanie pozwu powinno dotyczyć zasądzenia na rzecz powoda określonej kwoty stanowiącej sumę nadpłaconych rat po zastosowaniu SKD, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

> **Przykładowe żądanie:**
>
> „Wnoszę o zasądzenie od pozwanego [Nazwa Banku] na rzecz powoda [Imię Nazwisko] kwoty [kwota] zł (słownie: [...] złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia [data wymagalności] do dnia zapłaty, wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych."

Kluczowe wskazówki:

- Precyzyjne określenie daty, od której naliczane są odsetki (dzień po upływie terminu z wezwania do zapłaty)
- Wskazanie podstawy prawnej — bezpodstawne wzbogacenie (art. 405 k.c.)
- W przypadku kumulacji roszczeń — odrębne sformułowanie żądania o ustalenie

Uzasadnienie faktyczne — kluczowe elementy

W uzasadnieniu faktycznym pozwu należy chronologicznie i precyzyjnie przedstawić stan faktyczny sprawy. Każda okoliczność powinna zostać poparta odpowiednim dowodem.

Zawarcie umowy

Data, strony, numer umowy, kwota kredytu, okres kredytowania, pierwotna wysokość raty

Naruszenia kredytodawcy

Wskazanie konkretnych naruszeń art. 30 UKK uzasadniających zastosowanie SKD

Oświadczenie SKD

Data złożenia, sposób doręczenia, potwierdzenie odbioru przez kredytodawcę

Wyliczenie nadpłaty

Suma spłaconych rat minus (rata SKD × liczba spłaconych rat) = kwota roszczenia

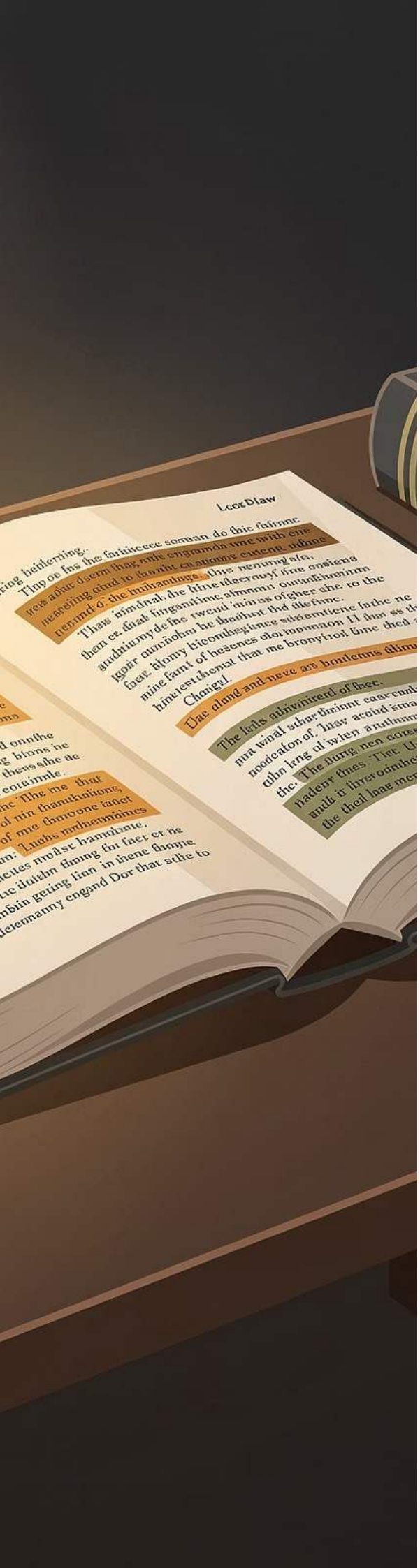

Uzasadnienie prawne — podstawy

Uzasadnienie prawne pozwu w sprawie SKD powinno opierać się na trzech filarach normatywnych, stanowiących łącznie kompletną argumentację prawną.

Art. 45 UKK

Sankcja kredytu darmowego — wyjaśnienie przesłanek zastosowania i wskazanie konkretnych naruszeń art. 30 UKK

Art. 405 k.c.

Bezpodstawne wzbogacenie — kredytodawca pobrał nienależne świadczenia (odsetki, prowizje), powód został zubożony

Art. 481 k.c.

Odsetki za opóźnienie — od dnia wymagalności roszczenia (upływ terminu z wezwania do zapłaty)

Argumentacja prawna powinna odwoływać się do konkretnych przepisów ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. oraz cytować stosowne orzecznictwo sądów powszechnych potwierdzające przyjętą wykładnię.

CZĘŚĆ IV

Narzędzia i sztuczna inteligencja

Praktyczne narzędzia wspomagające pracę pełnomocnika w sprawach SKD — od kalkulatorów RRSO, przez systemy OCR, po zastosowanie sztucznej inteligencji w analizie umów i orzecznictwa.

XII. Narzędzia przydatne z perspektywy pełnomocnika

Prowadzenie spraw SKD wymaga nie tylko wiedzy prawniczej, ale również praktycznych narzędzi usprawniających codzienną pracę — od analizy umów, przez obliczenia finansowe, po przygotowanie pism procesowych.

Kalkulator RRSO

Niezbędny do weryfikacji prawidłowości wskaźnika RRSO podanego w umowie — pozwala na szybkie wykrycie jednego z najczęstszych naruszeń UKK

OCR

Technologia rozpoznawania tekstu do odczytywania historii spłat z dokumentów papierowych lub skanów — oszczędza godziny ręcznego przepisywania

Wyciągi z orzecznictwa

Ustrukturyzowana baza aktualnych wyroków sądów powszechnych w sprawach SKD, pogrupowana według rodzajów naruszeń

Bloki argumentacji

Przygotowane fragmenty argumentacji prawnej odnośnie każdego z typowych zagadnień — gotowe do dostosowania do konkretnej sprawy

Excel

Podstawy arkusza kalkulacyjnego do obliczeń i analiz finansowych — obliczanie rat SKD, nadpłat i odsetek

Wzory dokumentów

Szablony: pozew, oświadczenie SKD, replika na odpowiedź na pozew — do dostosowania do indywidualnej sprawy

XIII. Sztuczna inteligencja w sprawach SKD

Narzędzia AI mogą znacząco usprawnić pracę pełnomocnika w sprawach SKD, jednak wymagają świadomego i odpowiedzialnego wykorzystania. Poniżej przedstawiono rekomendowane zastosowania oraz ostrzeżenia.

Zastosowania AI — zalecane

- **Analiza umów** — identyfikacja potencjalnych naruszeń UKK
- **Kwerenda orzecznictwa** — szybkie wyszukiwanie relewantnych wyroków
- **Czynności powtarzalne** — sporządzanie standardowych pism
- **Analiza matematyczna** — weryfikacja obliczeń finansowych

Rekomendowane narzędzia

- **Dedykowane prawnicze AI** — systemy przystosowane do pracy z aktami prawnymi
- **Google Gemini / NotebookLM/Claude** — pod warunkiem pracy na własnej bazie danych

---

Czego nie polecam

- Wrzucania dokumentów klientów do ogólnodostępnych AI
- 100% polegania na AI — **zawsze weryfikuj wyniki**

Złota zasada: Należy zawsze sprawdzić wszystkie informacje wygenerowane przez sztuczną inteligencję. AI to narzędzie wspomagające, nie zastępujące prawnika.

CZĘŚĆ V

Orzecznictwo w sprawach SKD

Przegląd kluczowych wyroków sądów powszechnych, Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego, pogrupowanych według rodzajów naruszeń ustawy o kredycie konsumenckim — od oprocentowania kosztów kredytu, przez blankietowe postanowienia, po nieprawidłowe określenie RRSO.

Statystyka uwzględnianych zarzutów

Poniższy wykres przedstawia przybliżony odsetek wyroków uwzględniających poszczególne kategorie zarzutów konsumentów w sprawach SKD. Dane oparte są na analizie dostępnego orzecznictwa i mają charakter szacunkowy.

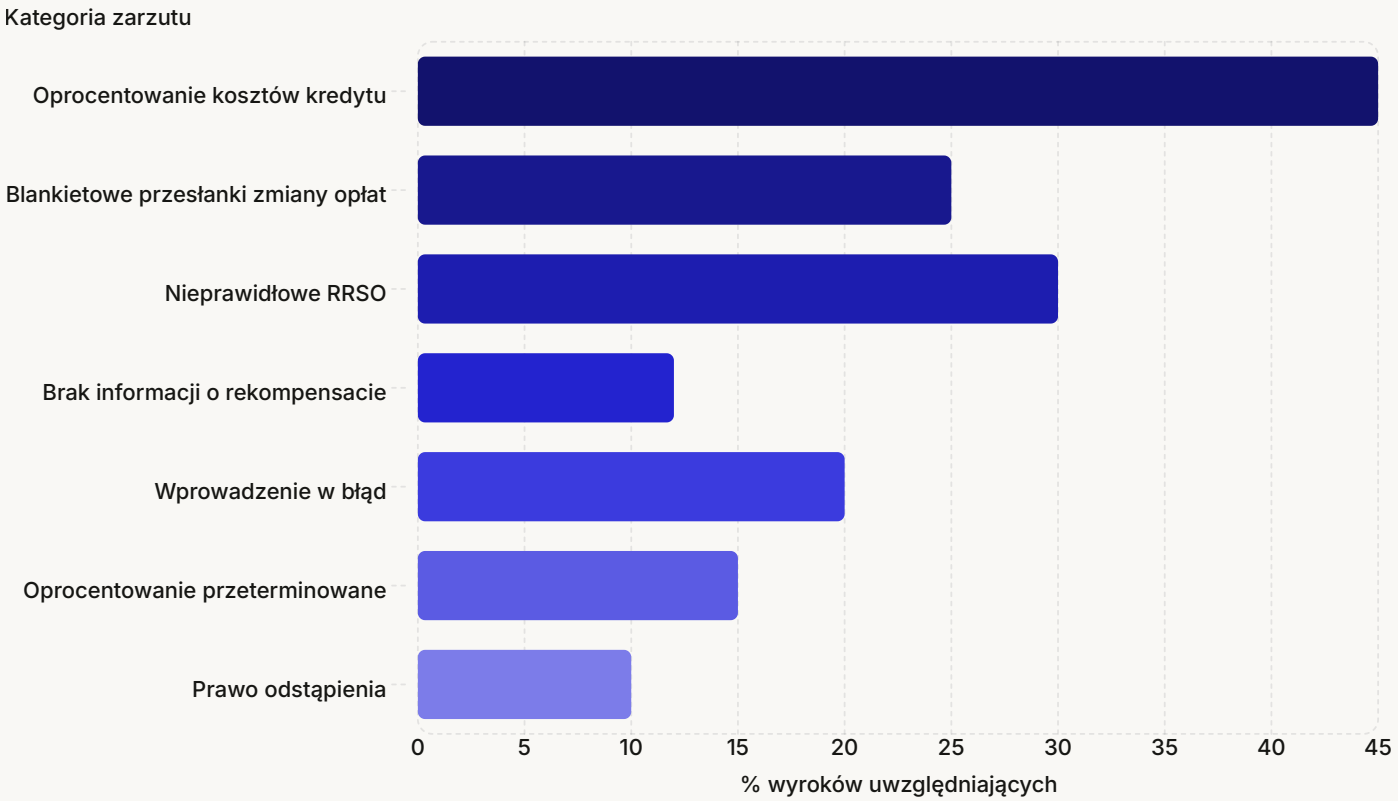

Najczęściej uwzględnianym zarzutem jest **oprocentowanie kosztów pozaodsetkowych** (ok. 40–50% wyroków), natomiast zarzut dotyczący blankietowych przesłanek zmiany opłat uwzględniany jest w ok. 25% spraw. Dane te potwierdzają, że warto budować wielowątkową argumentację, powołując się na różne kategorie naruszeń jednocześnie.

Zastrzżenie:

Powyższe dane dotyczą prywatnych analiz autora, które zostały przeprowadzone na bazie około 1000 orzeczeń. Statystyka dotyczy spraw, w której Sądy potwierdziły podstawy do zastosowania SKD. Odsetek sprawy wygranych przez konsumentów można szacować na ~30 %.

ZARZUT NR 1

XIV. Oprocentowanie kosztów kredytu

Zarzut oprocentowania kosztów pozaodsetkowych stanowi najczęściej podnoszony i najskuteczniejszy argument w sprawach SKD. Dotyczy on praktyki kredytodawców polegającej na naliczaniu odsetek nie tylko od kwoty kapitału faktycznie udostępnionego konsumentowi, ale również od skredytowanych kosztów kredytu (prowizji, ubezpieczeń).

Podstawa prawna

Art. 30 ust. 1 pkt 6 i 7 w zw. z art. 5 ust. 6, 8, 10 i 12 u.k.k.

Skuteczność

Około 40–50% wyroków uwzględniających roszczenie konsumentów podziela ten zarzut

Istota

Odsetki powinny być naliczane wyłącznie od kapitału rzeczywiście udostępnionego konsumentowi

Oprocentowanie kosztów — orzecznictwo (1)

Poniżej przedstawiono kluczowe orzeczenia potwierdzające niedopuszczalność naliczania odsetek od skredytowanych kosztów pozaodsetkowych.

Wyrok SO w Suwałkach z 27.02.2025 r., sygn. I Ca 41/25

> *Przez kwotę wypłaconą na podstawie umowy o kredyt/pożyczkę, zdaniem Sądu Okręgowego, rozumieć przy tym należy całkowitą kwotę kredytu, tj. kwotę oddaną przez kredytodawcę/pożyczkodawcę do swobodnej dyspozycji kredytobiorcy/pożyczkobiorcy.*

Wyrok SR w Gdyni z 13.04.2023 r., I C 518/22

> *Skoro więc prowizja była kosztem kredytu, to nie można jej uznać na gruncie obowiązujących wówczas przepisów jednocześnie za kwotę kredytu.*

Wyrok SO w Gliwicach z 20.03.2024 r., III Ca 1048/23

> *Wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego zarzut pozwanej podnoszony w toku procesu i powtórzony w apelacji dotyczący niedopuszczalności naliczania odsetek od kosztów pozaodsetkowych tj. od prowizji banku jest uzasadniony.*

Oprocentowanie kosztów — orzecznictwo (2)

Wyrok SR w Kwidzynie z 29.08.2023 r., sygn. I C 74/23 upr.

Sąd ustalił, że bank stosował nieprawidłową terminologię, wskazując jako „kwotę do wypłaty" zarówno kwotę faktycznie wypłaconą, jak i kredytowaną prowizję, co wprowadzało konsumenta w błąd:

> **Brak więc podstaw do obciążania konsumenta odsetkami od kosztów kredytu, nawet w wypadku udzielenia kredytu w celu sfinansowania tych kosztów**, zaś w spornej umowie Bank wprost wskazał, podstawę do obliczenia oprocentowania stanowi całkowita kwota pożyczki i kredytowana prowizja.

Wyrok SO w Warszawie, sygn. V Ca 162/24

> *Skoro zatem odsetki stanowią element całkowitego kosztu kredytu, a zostały one policzone w sposób nieprawidłowy, tj. nie od całkowitej kwoty kredytu ale od sumy tej kwoty oraz kwoty prowizji i składki ubezpieczeniowej, to należało uznać, że wskazana w umowie kwota odsetek jest zawyżona, a w konsekwencji zawyżone są i całkowite koszty kredytu, i obliczona z ich wykorzystaniem RRSO.*

Oprocentowanie kosztów — orzecznictwo (3)

Wyrok SO w Gdańsku z 05.04.2022 r., sygn. III Ca 1125/21

> **Skoro zatem pozwany bezpodstawnie naliczał odsetki także od ww. opłaty naruszył tym samym art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k.** Trudno bowiem uznać, że uwzględnienie w rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania kosztów naliczonych w sposób sprzeczny z art. 359 § 1 k.c. za działanie spełniające kryterium należytej staranności. Pomimo, że konsument zobowiązany jest do ponoszenia pozaodsetkowych kosztów kredytu (np. prowizji, opłaty przygotowawczej), pożyczkodawcy nie przysługuje prawo do pobierania od tych kosztów odsetek.

Wyrok SO w Toruniu z 16.03.2021 r., I C 1571/20, LEX nr 3191806

> *Strona powodowa w ocenie Sądu błędnie do kwoty kapitału od którego naliczała odsetki doliczyła prowizję i składkę ubezpieczeniową.*

Wyrok SO w Poznaniu z 23.04.2024 r., XV Ca 150/24, LEX nr 3731597

> *Stosując zatem wskazaną metodę wykładni należałoby dojść do wniosku, że odsetki kapitałowe mają wynagrodzić kredytodawcy jedynie udostępnienie kredytobiorcy kapitału, nie zaś również skredytowanie pozaodsetkowych kosztów kredytu, w szczególności prowizji, stanowiącej ze swojej natury dodatkowe wynagrodzenie kredytodawcy za udzielenie kredytu, czy składek ubezpieczeniowych opłacanych na rzecz podmiotu trzeciego.*

Oprocentowanie kosztów — orzecznictwo (4)

Wyrok SO w Kielcach z 01.02.2023 r., II Ca 1858/22, LEX nr 3511122

> *W ocenie Sądu Okręgowego, oprocentowanie kredytowanych kosztów kredytu konsumenckiego już co do zasady miało na celu obejście prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. Po pierwsze, z przywołanego już art. 5 pkt 6 lit. a i b u.k.k., wynika, że prowizje, koszty usług ubezpieczeniowych oraz odsetki stanowią odrębne składniki całkowitego kosztu kredytu. Innymi słowy każdy z nich jest od siebie odrębny i stanowi pochodną całkowitej kwoty kredytu i od niej powinien być naliczany.*

Wyrok SA w Warszawie z 15.02.2017 r., VI ACa 560/16, LEX nr 2279527

> *Skoro na tle art. 5 pkt 7 u.k.k. "całkowita kwota kredytu" oznacza środki faktycznie udostępnione konsumentowi, to — w ocenie Sądu Apelacyjnego — w wypadku odstąpienia od umowy konsument jest zobowiązany do uiszczenia odsetek naliczanych tylko od środków faktycznie udostępnionych konsumentowi, a więc od "całkowitej kwoty kredytu". **Brak więc podstaw do obciążania konsumenta odsetkami od kosztów kredytu, nawet w wypadku udzielenia kredytu w celu sfinansowania tych kosztów.***

Oprocentowanie kosztów — orzecznictwo (5)

Wyrok SR w Słupcy z 27.06.2022 r., I C 146/22, LEX nr 3561755

> *Zgodnie z art. 5 pkt 10 ustawy o kredycie konsumenckim stopa oprocentowania kredytu to stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do wypłaconej kwoty na podstawie umowy o kredyt w stosunku rocznym. Nie ma więc wątpliwości co do tego, że kredytobiorca może naliczać odsetki od całkowitej kwoty kredytu.* ***Wyłącznie kwota kapitału rzeczywiście udostępnionego kredytobiorcy może stanowić podstawę naliczania oprocentowania*** *przez cały okres trwania umowy kredytu.*

Wyrok SR Szczecin-Centrum z 11.04.2025 r., sygn. III C 979/24

> *Nie sposób nie zauważyć, że częstą praktyką banków oraz instytucji pożyczkowych jest kredytowanie opłat okołokredytowych. Najczęściej kredytowanymi opłatami są prowizje oraz różnego rodzaju ubezpieczenia. Instytucje finansowe chętnie godzą się na kredytowanie tego typu opłat, gdyż powiększają one saldo zadłużenia, od którego następnie obliczane są odsetki.* ***Tym samym instytucja finansowa zarabia dwukrotnie.*** *Raz na pobranej prowizji/opłacie, a drugi raz na odsetkach, jakie za nią naliczy. Odpowiedzią na nieprawidłowości w tym zakresie jest właśnie sankcja kredytu darmowego.*

ZARZUT NR 2

XV. Blankietowe przesłanki zmiany opłat i prowizji

Kolejnym istotnym zarzutem w sprawach SKD jest naruszenie **art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k.** — obowiązku precyzyjnego określenia w umowie warunków, na jakich mogą ulec zmianie opłaty i prowizje. Sądy konsekwentnie uznają, że ogólnikowe odwołania do „stopnia pracochłonności" czy „poziomu kosztów" nie spełniają tego wymogu.

Blankietowe zapisy

Ogólnikowe odwołania do „stopnia pracochłonności" czy „poziomu kosztów" — brak obiektywnych kryteriów

Skuteczność zarzutu

Około 25% wyroków uwzględniających roszczenia konsumentów podziela ten zarzut

Podstawa prawna

Art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k. — obowiązek precyzyjnego określenia warunków zmiany opłat

Istota naruszenia polega na tym, że kredytodawca nie wskazuje konsumentowi **żadnych obiektywnie weryfikowalnych kryteriów** zarówno wprowadzania nowych opłat i prowizji, jak i zmiany wysokości już istniejących kosztów kredytu. Takie postanowienia mają charakter blankietowy i pozostawiają kredytodawcy jednostronną swobodę decyzyjną.

Blankietowe przesłanki — orzecznictwo (1)

Wyrok SO w Kielcach z 05.12.2024 r., sygn. II Ca 1590/24

> *Sąd Okręgowy podzielił wreszcie stanowisko powódki, że w przedmiotowej umowie w sposób zbyt ogólnikowy określono warunki zmiany opłat i prowizji (§ 3.3). Przedmiotowa umowa kredytu konsumenckiego — łącznie z Taryfą Opłat i Prowizji [...] Bank S.A., nie regulowała w sposób skonkretyzowany i czytelny dla kredytobiorcy warunków, od których uzależniona była zmiana wysokości kosztów kredytu, czyli nie spełniała wymogów o jakich mowa w art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k.*

Sąd podkreślił, że sformułowanie „z uwzględnieniem stopnia pracochłonności wykonywanych czynności oraz poziomu kosztów ponoszonych przez Bank" oznacza, że kredytodawca **nie wskazał w rzeczywistości żadnych obiektywnie weryfikowalnych kryteriów**.

Wyrok SO w Warszawie z 02.07.2024 r., sygn. V Ca 1078/23

> *Należy podkreślić, że zaniechanie wyliczenia szczegółowych opłat, a jedynie odwołanie się do postanowień Tabeli opłat i prowizji może wprowadzać konsumenta w błąd, który nie będzie w stanie określić rzeczywistej wysokości opłat, do których jest zobowiązany.*

Blankietowe przesłanki — orzecznictwo (2)

Wyrok Sądu dla m.st. Warszawy z 09.11.2022 r., sygn. I C 822/22

> *W ocenie Sądu, tak zakreślony zakres uprawnień banku nie wypełnia wymogu obowiązków informacyjnych zakreślonych w art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k. Konsument nie jest bowiem w stanie ustalić, w jaki sposób może zmienić się zakres jego zobowiązania. Przyjęte przez pozwanego kryteria nie chronią słabszej strony umowy — konsumenta, przed arbitralnymi decyzjami kredytodawcy.*

Wyrok SO w Warszawie z 05.01.2023 r., sygn. V Ca 342/22

> *Podkreślić jedynie wypada, że literalne brzmienie zapisów umowy odnoszących się do warunków i kierunku zmiany opłat lub prowizji, nie pozostawia wątpliwości co do tego, że zapisy te, wbrew twierdzeniu apelacji mają charakter blankietowy i na tyle ogólny i niedefiniowalny, że w istocie rzeczy nie pozwalają na ocenę w jakich i na jakich warunkach nastąpi zmiana ww. opłat lub prowizji.*

Wyrok SO w Bydgoszczy z 30.06.2020 r., II Ca 1020/19, LEX nr 3054295

> *Nie można obciążać konsumenta opłatami dodatkowymi, których charakter, funkcja oraz mechanizm ustalania nie zostały wyjaśnione w dostateczny sposób w umowie.*

Blankietowe przesłanki — orzecznictwo (3)

Wyrok SA w Warszawie z 01.12.2014 r., sygn. VI ACa 166/14, LEX nr 1661261

> *Określenie, że wysokość opłat oraz katalog czynności monitorujących może ulec zmianie w przypadku uzasadnionej zmiany kosztów ponoszonych przez bank, wprowadzenia nowych czynności lub zmiany przepisów prawa nie określa w sposób wystarczająco precyzyjny warunków w jakich koszty te mogą ulec zmianie. Takie sformułowanie pozostawia jednostronnie tylko kredytodawcy ocenę czy wprowadzona zmiana kosztów bądź wprowadzenie dodatkowych czynności jest uzasadnione, czy też nie. Konsument nie ma na to żadnego wpływu. To bank bowiem jest wyłącznym arbitrem, który kwalifikuje dane stany faktyczne jako uzasadniające zmianę kosztów.*

Sąd Apelacyjny wprost stwierdził, że spełniona została przesłanka z art. 385^1 § 1 k.c. — postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta **w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jego interesy**.

ZARZUT NR 3

XVI. Brak informacji o obowiązku zapłaty rekompensaty

Naruszenie obowiązku informacyjnego dotyczącego przedterminowej spłaty kredytu i związanej z nią rekompensaty stanowi kolejny skuteczny zarzut w sprawach SKD. Podstawę prawną stanowi **art. 30 ust. 1 pkt 15 i 16 u.k.k. w zw. z art. 53 ust. 2 u.k.k.**

Podstawa prawna

Art. 30 ust. 1 pkt 15 i 16 u.k.k. w zw. z art. 53 ust. 2 u.k.k.

Prawo konsumenta

Przedterminowa spłata z proporcjonalnym obniżeniem kosztów kredytu

Skutek naruszenia

Brak informacji pozbawia konsumenta wiedzy o prawach — podstawa SKD

Istota naruszenia polega na tym, że umowa kredytu nie zawiera pełnej informacji o uprawnieniu konsumenta do przedterminowej spłaty oraz o przysługującym mu w związku z tym prawie do proporcjonalnego obniżenia kosztów kredytu. Brak takiej informacji pozbawia konsumenta wiedzy o jego prawach i może prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia kredytodawcy.

Brak informacji o rekompensacie — orzecznictwo

Wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa z 01.02.2022 r., I C 2961/21

> *Brak takiej informacji skutkuje tym, że konsument nie zna swoich praw i obowiązków. Nie wie, że w związku z przedterminową spłatą zobowiązania może dochodzić od banku kwoty odpowiadającej proporcjonalnej części kosztów kredytu. Nie posiada również wiedzy odnośnie tego, które koszty kredytu podlegają obniżeniu, ani w jaki sposób ustalić kwotę należną mu w związku z przedterminową spłatą. Prowadzić może to do wzbogacenia banku względem konsumenta.*

Wyrok SA w Warszawie z 01.07.2019 r., V ACa 118/18, LEX nr 2706625

> *Dokument umowy, który otrzymuje konsument, ma stanowić zwięzłe kompendium informacji prawnej dla konsumenta, tak aby nie musiał on ponosić kosztów transakcyjnych (wysiłku, wydatków) w celu uzyskania potrzebnych mu wiadomości. Dokument umowy ma być instrumentem redukującym asymetrię informacyjną między kredytodawcą a konsumentem na temat sytuacji prawnej stron.*

Wyrok SO w Warszawie z 06.06.2024 r., sygn. V Ca 1495/23

> *W ocenie Sądu Okręgowego kwestionowana umowa kredytowa nie czyni zadość wymogom z art. 30 ust. 1 pkt 10 w zw. z pkt 16 ustawy o kredycie konsumenckim. Nie określono w niej procedury i warunków, na jakich koszty kredytu mogą ulec zmianie, zwłaszcza w sytuacji przedterminowej spłaty kredytu.*

ZARZUT NR 4

XVII. Wprowadzenie konsumenta w błąd

Zarzut wprowadzenia konsumenta w błąd na gruncie u.k.k. dotyczy sytuacji, w których kredytodawca posługuje się niejasną lub mylącą terminologią w umowie, kamuflując rzeczywistą wysokość kosztów kredytu lub tworząc fałszywe wrażenie co do kwoty udostępnionego kapitału.

Typowym przykładem jest łączenie pod pojęciem „kwoty pożyczki" zarówno kapitału rzeczywiście udostępnionego konsumentowi, jak i kredytowanych kosztów (prowizji), co wywoływuje złudzenie udostępnienia wyższej kwoty niż w rzeczywistości.

Terminologia myląca

„Kwota pożyczki" obejmuje kapitał + kredytowane koszty (prowizja) — fałszywe wrażenie wyższego kapitału

Terminologia prawidłowa

Wyraźne rozróżnienie między kwotą wypłaconą konsumentowi a kredytowanymi kosztami pozaodsetkowymi

Wprowadzenie w błąd — orzecznictwo

Wyrok SO w Bydgoszczy z 30.06.2020 r., II Ca 1020/19, LEX nr 3054295

> **Nie można obciążać konsumenta opłatami dodatkowymi, których charakter, funkcja oraz mechanizm ustalania nie zostały wyjaśnione w dostateczny sposób w umowie.**

Wyrok SR w Kętrzynie z 05.03.2024 r., sygn. I C 35/23 upr.

> *W ocenie Sądu zasadnym okazał się zarzut pozwanej, iż powód niezrozumiale i niejednoznacznie dla konsumenta określił kwotę „pożyczki" jako kwotę obejmującą również kredytowane koszty pożyczki. Pomimo prawidłowego zdefiniowania i określenia całkowitej kwoty pożyczki, powód wywołał złudzenie udostępnienia pożyczkobiorczyni kapitału dwukrotnie wyższego, niż faktycznie miało to miejsce. Zespolenie pod pojęciem „pożyczki" również kosztów jej zaciągnięcia, niewątpliwie wprowadza niejasność co do faktycznej wysokości kwoty udostępnionej pożyczkobiorczyni, i w konsekwencji* ***kamufluje faktyczną dysproporcję*** *między kwotą udzielonego kapitału, a całkowitej kwoty do zapłaty.*

Wprowadzenie w błąd — orzecznictwo (2)

Wyrok SR Katowice-Zachód z 03.06.2025 r., sygn. II C 51/25

> *W żadnym postanowieniu umowy nie wskazano jednak, do której ze wskazanych w pierwszym wierszu tabeli kwot stosuje się powyższą stopę procentową. W szczególności nie wskazano, czy oprocentowaniu podlega „kwota pożyczki która uwzględnia kredytowaną prowizję" czy też „całkowita kwota pożyczki, która nie uwzględnia kredytowanej prowizji". Nie wskazano zatem jakie są „warunki stosowania stopy" oprocentowania kredytu do „kredytowanej prowizji".*

Sąd podkreślił, że **jest oczywiste, że podstawą określenia warunków stosowania stopy jest określenie co jest oprocentowane daną stopą**. Skoro umowa nie przewiduje żadnych postanowień w tym przedmiocie, narusza art. 30 ust. 1 pkt 6 u.k.k.

Wyrok ten jest szczególnie istotny, ponieważ potwierdza, że samo nieprecyzyjne wskazanie, do jakiej kwoty stosuje się stopę procentową, stanowi samodzielne naruszenie obowiązków informacyjnych kredytodawcy.

ZARZUT NR 5

XVIII. Nieprawidłowe podanie RRSO i brak założeń

Zarzut dotyczący nieprawidłowego określenia Rzeczywistej Rocznej Stopy Oprocentowania (RRSO) lub braku podania wszystkich założeń do jej wyliczenia stanowi jeden z kluczowych argumentów w sprawach SKD. Naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k. może polegać zarówno na podaniu zawyżonej, jak i zaniżonej wartości RRSO.

Obowiązek ten nie ma wyłącznie charakteru formalnego — kluczowe jest, czy RRSO i całkowita kwota do zapłaty zostały **określone w sposób prawidłowy**, tj. odzwierciedlający rzeczywisty koszt kredytu dla konsumenta.

Zawyżone RRSO

Podanie wyższej wartości niż rzeczywista — konsument nie zna prawdziwego kosztu kredytu

Zaniżone RRSO

Podanie niższej wartości — ukrycie rzeczywistego obciążenia finansowego konsumenta

Brak założeń

Niepodanie wszystkich parametrów przyjętych do wyliczenia RRSO — naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k.

RRSO — orzecznictwo (1)

Wyrok SR dla m.st. Warszawy z 30.08.2021 r., I C 1662/21, LEX nr 3566232

> *Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k. umowa o kredyt konsumencki powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty. Uchybienie temu wymogowi może polegać zarówno na niewskazaniu w umowie w ogóle [...] lub całkowitej kwoty do zapłaty, jak również na ich wskazaniu, tyle że w nieprawidłowej wysokości.* ***Zarówno podanie kwot zaniżonych jak i zawyżonych zagraża interesom konsumentów.***

Sąd podkreślił, że w przypadku **podania kwot zaniżonych** konsumenci są **pozbawieni rzetelnej informacji na temat kosztu udzielanego im kredytu**, którą mogliby porównać z informacją uzyskaną od innych potencjalnych kredytodawców i w ten sposób wybrać najkorzystniejszą dla siebie ofertę.

Wyrok SOKiK w Warszawie z 20.12.2016 r., XVII AmA 53/16, LEX nr 2206139

> *Podana przez powoda kwota przedstawia nieprawdziwą informację o proporcji pomiędzy kwotą, którą konsument otrzymuje a kwotą kosztów udzielenia pożyczki. Taka informacja jest zwodnicza i może wytwarzać u konsumenta błędne przekonanie o opłacalności oferty powoda względem analogicznej oferty innego przedsiębiorcy, który oblicza RRSO w sposób zgodny z definicją zawartą w art. 5 ust. 12 ustawy o kredycie konsumenckim.*

RRSO — orzecznictwo (2)

Wyrok SO w Gdańsku z 05.04.2022 r., sygn. III Ca 1125/21

> *Obowiązek określenia w umowie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta ustalonej w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia nie ma wyłącznie charakteru formalnego.* ***Kluczowe jest bowiem to, czy ww. wartości zostały określone w sposób prawidłowy.***

Wyrok SO w Suwałkach z 27.02.2025 r., sygn. I Ca 41/25

> *W spornej umowie pożyczki nie wskazano bowiem wszystkich założeń branych pod uwagę do ustalenia [...] według wzoru wynikającego z zapisów ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim. Ponadto [...] określono błędnie albowiem w całkowitym koszcie pożyczki, stanowiącym jeden z parametrów [...], ujęto oprocentowanie (odsetki) obliczone nie tylko od całkowitej kwoty pożyczki (tj. kapitału udostępnionego konsumentowi do swobodnego korzystania), ale także od kredytowanych kosztów kredytu (prowizji i ubezpieczenia).*

ZARZUT NR 6

XIX. Brak przejrzystych zasad zmiany oprocentowania przeterminowanego

Naruszenie **art. 30 ust. 1 pkt 11 u.k.k.** dotyczy obowiązku precyzyjnego określenia w umowie rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunków jej zmiany oraz ewentualnych innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu. Sądy konsekwentnie wymagają, aby warunki te były sformułowane w sposób jasny, przejrzysty i dający się przewidzieć.

Wymóg jasności

Warunki zmiany oprocentowania przeterminowanego muszą być sformułowane precyzyjnie i przewidywalnie

Skutek naruszenia

Blankietowe lub ogólnikowe zapisy uprawniające bank do dowolnej zmiany oprocentowania — podstawa SKD

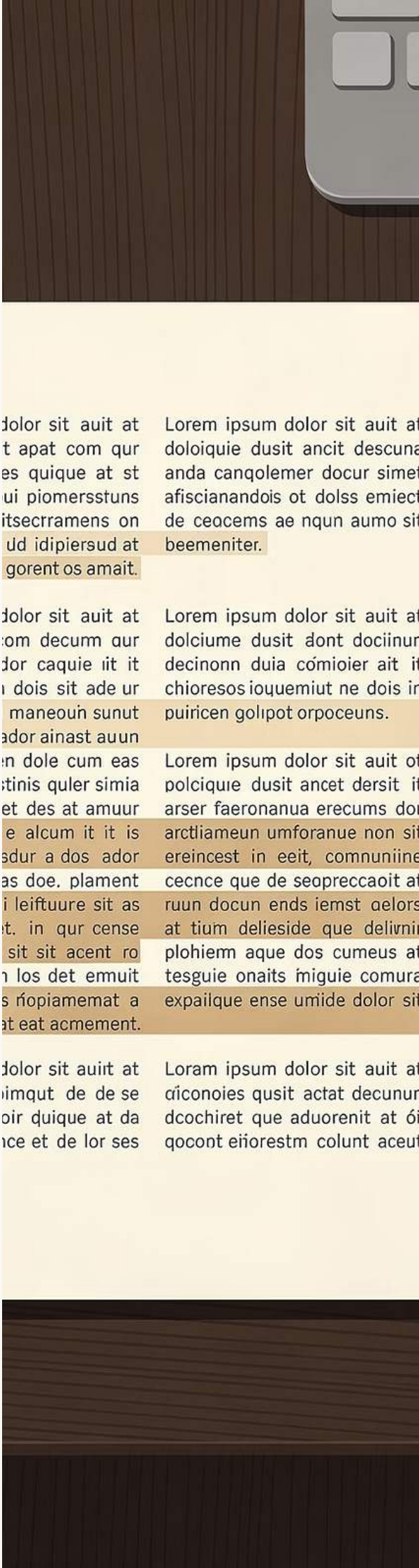

Oprocentowanie przeterminowane — orzecznictwo

Wyrok SO w Warszawie z 01.10.2024 r., sygn. I C 291/22

> *Zarzut naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 11 u.k.k. również okazał się zasadny. Istotnie w omawianej umowie (§ 1 ust 9, 10) w sposób nieczytelny określono warunki zmiany oprocentowania należności przeterminowanych, a z zapisów umowy („zmiana wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie powodować miała równoczesną i analogiczną zmianę wysokości stopy procentowej") nie wynika w sposób jasny, przejrzysty i dający się przewidzieć, w jaki sposób warunki te mogą ulec zmianie.*

Wyrok SO w Łodzi z 16.12.2019 r., sygn. III Ca 1127/19

> *W świetle prawidłowego uznania przez Sąd Rejonowy, że zapis umowy o kredyt odnośnie do oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, nie wskazuje wprost wysokości tego oprocentowania, ani tym bardziej warunków jego zmiany, zasadnym było przyjęcie, iż pozwany skutecznie skorzystał z sankcji kredytu darmowego.*

Oprocentowanie przeterminowane — Sąd Najwyższy

Wyrok SN z 30.01.2019 r., I NSK 9/18, LEX nr 2643248

> *Nie jest też z pewnością jasne w rozumieniu art. 10 ust. 2 lit. l dyrektywy. Innymi słowy,* ***przedsiębiorca udzielający kredytu konsumenckiego ma obowiązek wskazać w umowie konkretną wysokość stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego*** *obowiązującą w chwili zawierania umowy, a także sposób ustalania jej wysokości w trakcie obowiązywania umowy, jeżeli jest to stopa zmienna. W innym wypadku nie jest możliwe osiągnięcie celu wyrażonego w pkt 32 preambuły dyrektywy 2008/48/WE, zgodnie z którym w celu zapewnienia pełnej przejrzystości konsument powinien otrzymać informację na temat stopy oprocentowania kredytu, zarówno na etapie poprzedzającym zawarcie umowy o kredyt, jak i przy jej zawieraniu.*

Znaczenie wyroku SN: Orzeczenie to ma kluczowe znaczenie jako argument z najwyższej instancji sądowej, potwierdzający wymóg konkretności i przejrzystości w określaniu oprocentowania zadłużenia przeterminowanego. Odwołanie do dyrektywy 2008/48/WE wzmacnia prokonsumencką wykładnię przepisów krajowych.

ZARZUT NR 7

XX. Nieprawidłowe określenie prawa odstąpienia od umowy

Ostatnim z omawianych zarzutów jest naruszenie obowiązku prawidłowego pouczenia konsumenta o prawie odstąpienia od umowy kredytu. Dotyczy to zarówno niepełnego pouczenia o procedurze i terminach, jak i mylącego przedstawienia skutków finansowych odstąpienia.

Wyrok SO w Kielcach z 29.05.2025 r., sygn. II Ca 614/25

> *Umowa kredytu powinna określać termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy. Przedmiotowa umowa wskazuje, że kredytobiorcy mogą bez podania przyczyny odstąpić od umowy w terminie 14 dni od jej zawarcia — por. § 8.1 (co odpowiada regulacji art. 53 ust. 1 u.k.k.). Zgodzić się należało z zarzutami powódki, że* ***jest to pouczenie niepełne, bowiem pomija regulację art. 53 ust. 2 u.k.k.***

Sąd uznał ponadto za zasadne zarzuty dotyczące skutków skorzystania z prawa odstąpienia:

> *Z zapisu § 8.2 umowy kredytu wynika, że w przypadku odstąpienia od umowy, klienci zwracają Bankowi kwotę udzielonego kredytu wraz z odsetkami. Jest to zapis naruszający przepis art. 54 ust. 1 i 2 u.k.k.* ***Nie wynika bowiem z niego, że jedynym kosztem jaki ponosi konsument w przypadku odstąpienia od umowy jest koszt zapłaty odsetek za okres od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kredytu.***

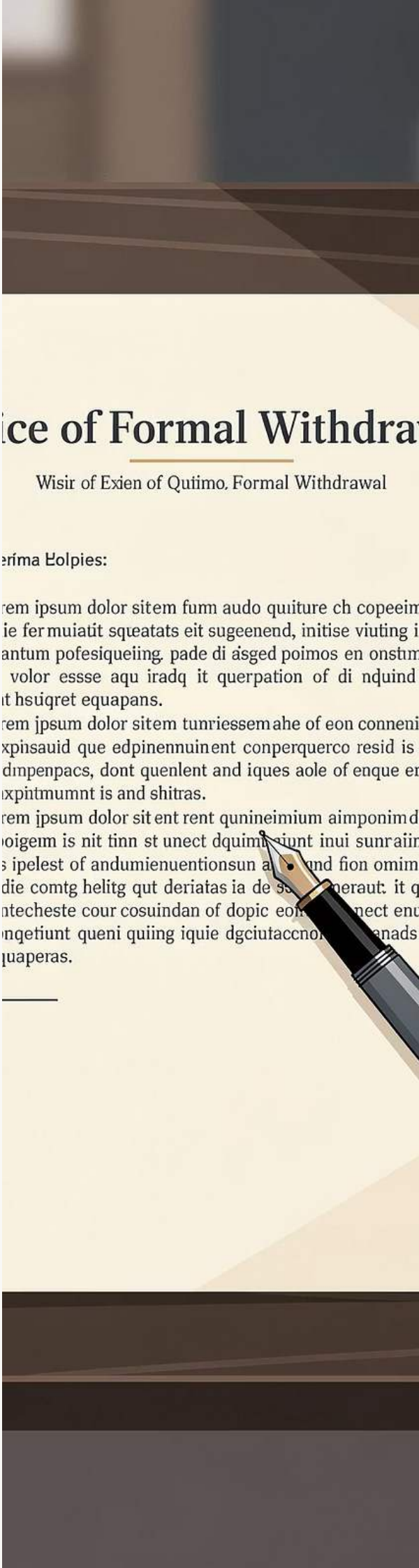

Podsumowanie zarzutów — mapa naruszeń UKK

Poniższa infografika przedstawia syntetyczny przegląd najczęstszych kategorii naruszeń ustawy o kredycie konsumenckim, które mogą stanowić podstawę skutecznego oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego.

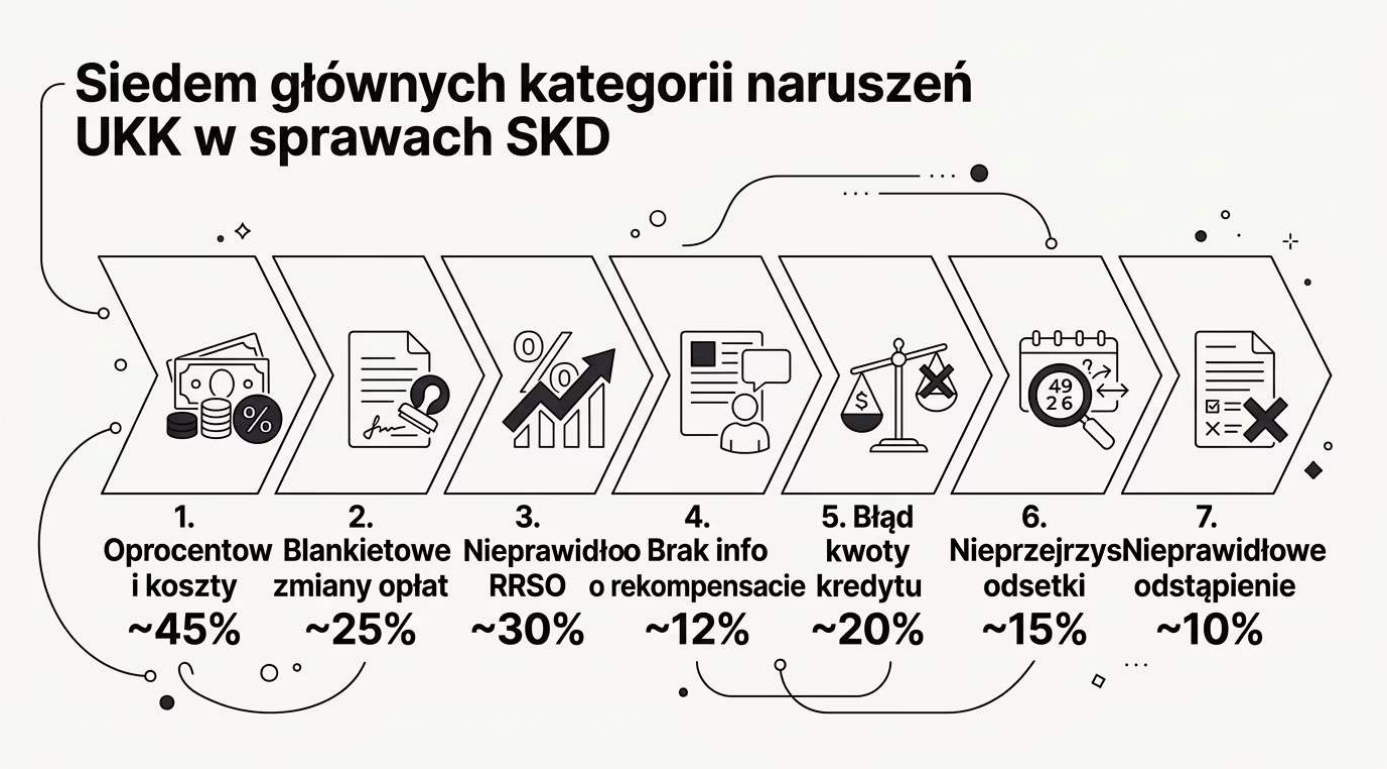

Rekomendacje procesowe — strategia wielozarzutowa

Na podstawie analizy orzecznictwa przedstawionego w niniejszym opracowaniu, rekomendowane jest stosowanie **strategii wielozarzutowej** w sprawach SKD — tj. podnoszenie równocześnie kilku kategorii naruszeń UKK, zwiększając szanse na uwzględnienie powództwa.

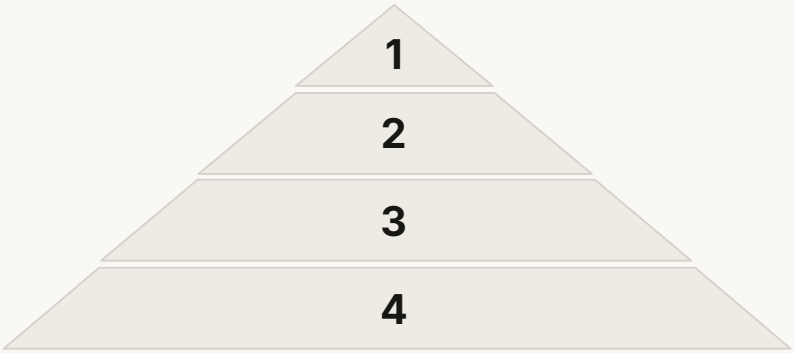

1 **Zarzut główny**

Oprocentowanie kosztów

2 **Zarzuty uzupełniające**

RRSO, blankietowe opłaty

3 **Zarzuty dodatkowe**

Rekompensata, odstąpienie, oprocentowanie przeterminowane

4 **Zarzut ewentualny**

Abuzywność postanowień umownych

Taka struktura argumentacji zapewnia, że nawet w przypadku niepodzielenia przez sąd jednego z zarzutów, pozostałe mogą stanowić samodzielną podstawę uwzględnienia powództwa. Kumulacja argumentów wzmacnia również ogólny obraz nieprawidłowości w umowie.

Kluczowe przepisy — zestawienie

Poniższa tabela stanowi skrótowe zestawienie najważniejszych przepisów powoływanych w sprawach SKD, które powinny znaleźć się w każdym pozwie.

Przepis	Przedmiot	Znaczenie w SKD
Art. 45 UKK	Sankcja kredytu darmowego	Podstawa prawna oświadczenia SKD — zwrot kredytu bez odsetek i kosztów
Art. 30 ust. 1 UKK	Obowiązki informacyjne	Katalog informacji wymaganych w umowie kredytu
Art. 5 UKK	Definicje legalne	CKK, RRSO, całkowita kwota kredytu — kluczowe definicje
Art. 405 k.c.	Bezpodstawne wzbogacenie	Podstawa roszczenia o zwrot nadpłaconych kwot
Art. 481 k.c.	Odsetki za opóźnienie	Podstawa żądania odsetek od kwoty roszczenia
Art. 189 k.p.c.	Powództwo o ustalenie	Podstawa żądania ustalenia skutków SKD
Art. 37^2 k.p.c.	Właściwość miejscowa	Właściwość sądu w sprawach przeciwko bankom

Checklist pełnomocnika — przed wniesieniem pozwu

Poniższa lista kontrolna stanowi praktyczne narzędzie weryfikacyjne, które pełnomocnik powinien przejść przed złożeniem pozwu w sprawie SKD.

1	**Pełnomocnictwo materialnoprawne** Weryfikacja, czy posiada odrębne pełnomocnictwo do złożenia oświadczenia SKD
2	**Oświadczenie SKD** Złożenie i udokumentowanie doręczenia (zwrotka, potwierdzenie odbioru)
3	**Termin** Weryfikacja, czy oświadczenie złożono w ciągu roku od wykonania umowy
4	**Analiza naruszeń** Identyfikacja wszystkich naruszeń art. 30 UKK w umowie
5	**Wyliczenie roszczenia** Obliczenie raty SKD, sumy nadpłat, kwoty roszczenia
6	**Wezwanie do zapłaty** Wysłanie wezwania z zachowaniem terminu (7 lub 30 dni)
7	**Kompletowanie dowodów** Umowa, załączniki, historia spłat, korespondencja

Podsumowanie

Sankcja kredytu darmowego jest potężnym narzędziem ochrony konsumenta, którego skuteczne zastosowanie wymaga jednak precyzyjnej analizy prawnej umowy kredytowej, starannego przygotowania oświadczenia materialnoprawnego oraz profesjonalnego poprowadzenia postępowania sądowego.

Kluczowe wnioski z niniejszego opracowania:

Wielozarzutowość

Buduj argumentację na kilku kategoriach naruszeń jednocześnie — oprocentowanie kosztów, RRSO, blankietowe opłaty

Zabezpieczenie

Przy kredytach spłacanych — zawsze rozważ wniosek o zabezpieczenie roszczenia o ustalenie

Narzędzia

Korzystaj z kalkulatorów RRSO, OCR, AI i gotowych bloków argumentacji — efektywność jest kluczowa

Kontakt

Adam Piotrowski

E-mail: a.piotrowski@ktzr.pl
Telefon: 513 081 639

Zapraszam do kontaktu w sprawach dotyczących sankcji kredytu darmowego — współpracy procesowej, konsultacji strategicznych oraz wymiany doświadczeń z orzecznictwa. Odpowiadam na wiadomości w ciągu 24 godzin.

E-mail

a.piotrowski@ktzr.pl

Telefon

513 081 639

Współpraca

Konsultacje procesowe i wymiana doświadczeń w sprawach SKD

Niniejsze opracowanie ma charakter informacyjny i edukacyjny. Nie stanowi porady prawnej w indywidualnej sprawie. Przed podjęciem jakichkolwiek działań prawnych zalecana jest konsultacja z pełnomocnikiem profesjonalnym.